

ชื่อโครงการวิจัย : การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์ และการวิเคราะห์ ศักยภาพของธุรกิจชุมชน ตำบลบ้านหลวงเหนือ อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ (Knowledge Management Process to Develop Product Designs and Analyze Community Business Potential, Luang Nua Community, Doi-Saket District, Chiang Mai)

ชื่อผู้วิจัย: นางทัศนีพร ประภัสสร และคณะ

ทุนอุดหนุนการวิจัย : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ระยะเวลาทำการวิจัย : 1 ปี 6 เดือน (ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2550 – พฤษภาคม 2552)

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของกลุ่มอาชีพต่างๆ ในการพัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์ การศึกษาศักยภาพชุมชน และเพื่อศึกษากลวิธีในการออกแบบผลิตภัณฑ์ ขั้นตอนในการผลิต ทัศนคติ สภาพแวดล้อม ต้นทุนทางธรรมชาติที่ส่งผลกระทบต่อรูปแบบของผลิตภัณฑ์ รวมถึงเพื่อวิเคราะห์ศักยภาพด้านการตลาด และการดำเนินงานด้านธุรกิจของกลุ่มอาชีพในชุมชนบนฐานหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อพัฒนาชีวิตและเศรษฐกิจชุมชนให้ยั่งยืนด้วยกระบวนการจัดการความรู้ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานกันระหว่าง วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพกับวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research)

ผลจากการวิจัยทำให้ได้โครงการจัดการความรู้เพื่อพัฒนากลุ่มอาชีพในด้านการพัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่อมุ่งสู่มาตรฐานสินค้าชุมชน และพบว่าชุมชนมีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจบนฐานหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นอกจากนี้ยังพบว่าสมาชิกของกลุ่มอาชีพมีศักยภาพในการพัฒนาตนให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและพร้อมที่จะถ่ายทอดความรู้ให้กับคนรุ่นต่อไปด้วยความภาคภูมิใจ

ผลการวิจัยโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ พบว่า สมาชิกในกลุ่มอาชีพทุกกลุ่มมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาประสิทธิภาพและศักยภาพในการปฏิบัติงานของตนเพิ่มขึ้น มีการ

บันทึกองค์ความรู้ด้านการพัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์ในรูปแบบเอกสาร และ วิชิตี เพื่อใช้เป็นเรื่องเล่าในการจัดการความรู้ต่อไป นอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มอาชีพมีการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันโดยร่วมกับเครือข่ายวิสาหกิจ (Cluster) และ นักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ได้ทำงานวิจัยในชุมชนซึ่งเป็นประสบการณ์ตรงที่นักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาการเรียน การทำงาน และการพัฒนาหมู่บ้านของตน

ข้อเสนอของการวิจัย คือ การพัฒนากลุ่มอาชีพในด้านใดก็ตามจะต้องมีการวางแผนร่วมกับฝ่ายที่เกี่ยวข้องทุกขั้นตอน โดยเฉพาะกับผู้นำชุมชนและผู้บริหารในองค์กรต่าง ๆ ของชุมชน ทั้งนี้เพื่อเป็นการเสริมพลังในการพัฒนากลุ่มอาชีพให้เป็นที่ไปในทิศทางเดียวกัน อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน นอกจากนี้ก่อนการดำเนินการวิจัยจะต้องมีการเตรียมความพร้อม โดยการให้ความรู้ในการจัดการความรู้ก่อนเพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน สำหรับโจทย์วิจัยที่ควรจะศึกษาต่อเนื่องคือ 1) การวิจัยและพัฒนาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมด้านการพัฒนารูปแบบของการจัดการความรู้ในชุมชน 2) การวิจัยและพัฒนารูปแบบในการส่งเสริมอาชีพสำหรับบุคลากรขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น 3) การวิจัยโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้เพื่อนำองค์ความรู้ของชุมชนมาจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น และ 4) การวิจัยติดตามประเมินโครงการด้านการพัฒนากลุ่มอาชีพของชุมชนโดยองค์กรชุมชน

Research Title : The Knowledge Management Process to Develop Product Designs and Analyze Community Business Potential, Luang Nua Community, Doi-Saket District, Chiang Mai

Researcher : Mrs. Tassaneeporn Prapatsorn and Team

Research Fund : The Office of National Research Committee

Duration : December 2007 - May 2009

Abstract

The objectives of the research are: 1) to study the community's needs in term of product design 2) to find out the community potential in running community business 3) to study the product design techniques: the steps, the attitude, the environment and community capital which effect the designs. Moreover, the marketing and running-business process which based on the sufficient economy theory of the King Rama IX are analyzed. The Knowledge management process along with the Participatory Action Research and the Qualitative Research are used to find out the research results.

The findings are that the community can work on the 9 projects to develop their own product design to reach the community product standard, the community potential in running business based on the sufficient economy theory are acceptable. Besides, it is found that the members of the community business gain the effectiveness to develop their own potential in running business and designing the products and are proud to pass on those to the next generations.

From the Knowledge management process, it is found that the members of the community business are eager to develop their own potential in running business and designing the products. They also record their knowledge and wisdom in the form of booklets and CD in order to pass on their success. In tern of the business competition, they build an outside business cluster and start Baan Luang-Nua community business enterprise at Moo 7. These are the good example for Chiang Mai Rajabhat University students to learn from and to use the community as their classroom.

The suggestion on conducting research in the community is that any development process on community must be planned in every step, especially with the participation of every community leader in order to gain the good understanding. The recommendations on the further studies are: 1) the different pattern of knowledge management in the community 2) the pattern of career support by the local administrative organization 3) the knowledge management on of local wisdom to construct local community curriculum, and 4) the project evaluation on community educational management by own community.